ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 22. júna 2006 *

Vo veci C-399/03,

ktorej predmetom je žaloba o neplatnosť podľa článku 230 ES, podaná 24. septembra 2003,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: G. Rozet, V. Di Bucci a R. Lyal, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Rade Európskej únie, v zastúpení: A.-M. Colaert a F. Florindo Gijón, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

* Jazyk konania: francúzština.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia J. Makarczyk, R. Schintgen, P. Kūris (spravodajca) a J. Klučka,

generálny advokát: P. Léger,
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. septembra 2005,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 9. februára 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Komisia Európskych spoločenstiev svojou žalobou navrhuje zrušenie rozhodnutia Rady 2003/531/ES zo 16. júla 2003 o poskytnutí pomoci belgickou vládou v prospech určitých koordinačných centier usadených v Belgicku [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ L 184, s. 17, ďalej len „napadnuté rozhodnutie").

Právny rámec

2 Článok 1 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88] Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339) stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

...

b) ‚existujúca pomoc' bude znamenať:

...

ii) autorizovanú pomoc, to znamená schémy pomoci a individuálnu pomoc, ktoré boli schválené Komisiou alebo Radou;

iii) pomoc, o ktorej sa predpokladá, že bola schválená podľa článku 4 (6) tohto nariadenia alebo pred týmto nariadením, v súlade však s týmto postupom;

iv) pomoc, ktorá sa považuje za existujúcu pomoc podľa článku 15;

v) pomoc, ktorá sa považuje za existujúcu pomoc, pretože možno stanoviť, že v čase, keď nadobudla účinnosť, nepredstavovala pomoc a následne sa stala pomocou v dôsledku vývoja spoločného trhu a bez toho, aby ju členský štát upravoval. Pokiaľ sa určité opatrenia stanú pomocou po liberalizácii činnosti podľa práva spoločenstva, tieto opatrenia sa nebudú považovať za existujúcu pomoc po dátume stanovenom pre liberalizáciu;

c) ‚nová pomoc' bude znamenať všetku pomoc, to znamená schémy pomoci a individuálnu pomoc, ktorá nie je existujúcou pomocou vrátane úprav existujúcej pomoci;

..."

Napadnuté rozhodnutie a jeho kontext

3 Kráľovským nariadením č. 187 z 30. decembra 1982 o vytvorení koordinačných centier (*Moniteur belge* z 13. januára 1983) Belgické kráľovstvo stanovilo na obdobie desiatich rokov oslobodenie od dane zo zisku koordinačných centier zabezpečujúcich v prospech skupín podnikov, do ktorých patrili, určité množstvo administratívnych, prípravných alebo vedľajších úloh, ako aj určité činnosti súvisiace s finančnou centralizáciou.

4 Dňa 3. februára 1983 Komisia informovala belgickú vládu, že zásahy upravené týmto kráľovským nariadením spadajú do pôsobnosti článku 92 ods. 1 Zmluvy EHS (zmenený na článok 92 ods. 1 Zmluvy ES, ďalej zmenený, teraz článok 87 ods. 1 ES) a požiadala ju, aby jej oznámila tento daňový režim a aby bezodkladne prerušila jeho aplikáciu.

5 Dňa 3. apríla 1984 po oznámení návrhu zákona, ktorým sa mení daňový režim koordinačných centier, Komisia 2. mája 1984 rozhodla, že takto zmenený režim už neobsahuje prvky pomoci v zmysle článku 92 ods. 1 Zmluvy. Belgickej vláde bolo toto rozhodnutie oznámené listom zo 16. mája 1984.

6 Vzhľadom na skutočnosť, že zmeny prijaté zákonom neboli v plnom rozsahu zhodné so spomínaným návrhom zákona, začala Komisia 12. decembra 1985 konanie podľa článku 93 ods. 2 Zmluvy EHS (zmenený na článok 93 ods. 2 Zmluvy ES, ďalej zmenený, teraz článok 88 ods. 2 ES).

7 Dňa 4. augusta 1986 po ďalšej legislatívnej zmene Komisia uzavrela konanie a 9. marca 1987 oznámila svoje rozhodnutie belgickej vláde.

8 Rada 1. decembra 1997 jednohlasne prijala skupinu návrhov, ako aj rezolúciu, týkajúcu sa kódexu správania sa v oblasti zdaňovania podnikov. Správa Rady z 29. februára 2000 označila belgické normy týkajúce sa koordinačných centier za škodlivé daňové opatrenia, ktoré musia byť zrušené najneskôr do 31. decembra 2005. Následne 26. a 27. novembra 2000 Rada „Ecofin" rozhodla, že tento konečný dátum účinnosti škodlivých opatrení sa vzťahuje len na osoby, na ktoré sa tieto opatrenia vzťahovali 31. decembra 2000. Nakoniec 21. januára 2003 Rada rozhodla o predĺžení účinnosti niektorých škodlivých režimov aj po roku 2005 a osobitne pre belgické koordinačné centrá do 31. decembra 2010.

9 V rámci preskúmania všetkých daňových režimov platných v členských štátoch požiadala Komisia 12. februára 1999 belgickú vládu, aby jej poskytla informácie o koordinačných centrách. Listom zo 17. júla 2000 oznámila belgickým úradom, že sa zdá, že daňový režim koordinačných centier predstavuje štátnu pomoc upravenú článkom 87 ods. 1 ES.

10 Dňa 11. júla 2001 prijala Komisia návrhy potrebných opatrení, ktoré na prechodné obdobie stanovovali, že koordinačné centrá schválené pred dňom prijatia týchto opatrení budú môcť ťažiť z tohto daňového režimu až do 31. decembra 2005.

11 Listom z 27. februára 2002 oznámila Komisia Belgickému kráľovstvu svoje rozhodnutie začať konanie o preskúmaní pomoci podľa článku 88 ods. 2 ES a následne 17. februára 2003 prijala rozhodnutie 2003/757/ES týkajúce sa schémy pomoci poskytnutej Belgickom v prospech koordinačných centier usadených v Belgicku [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ L 282, s. 25). Toto rozhodnutie bolo predmetom dvoch žalôb o neplatnosť podaných Súdnemu dvoru.

12 Po tom, ako jej bol oznámený predbežný návrh zákona, ktorým sa malo meniť kráľovské nariadenie č. 187, Komisia oznámila Belgickému kráľovstvu svoje rozhodnutie začať konanie o preskúmaní jednej časti zamýšľaného opatrenia.

13 Od 6. marca 2003 sa Belgické kráľovstvo súčasne obracalo na Komisiu aj na Radu a žiadalo ich, aby „bolo urobené všetko potrebné preto, aby koordinačné centrá, ktorých platnosť povolenia skončí po 17. februári 2003, mohli byť predĺžené až do 31. decembra 2005“. Táto žiadosť bola na základe článku 88 ods. 2 tretieho pododseku ES opätovne podaná 20. marca a 26. mája 2003.

14 Rada zhromaždená 16. júla 2003 prijala napadnuté rozhodnutie, ktorým rozhodla, že pomoc, ktorú Belgické kráľovstvo zamýšľa udeliť podnikom, ktoré k 31. decembru 2000 disponovali povolením pre výkon koordinačného centra na základe kráľovského nariadenia č. 187, ktorého platnosť mala skončiť v období od 17. februára do 31. decembra 2005, je zlučiteľná so spoločným trhom. Táto pomoc spočíva v použití bežnej sadzby dane z príjmov právnických osôb na daňový základ

určený metódou nákladov zvýšených o prirážku, v osobitnej ročnej dani vo výške 10 000 eur na zamestnanca s maximálnou výškou 100 000 eur, v oslobodení od výberu zrážkovej dane z nehnuteľností vo vlastníctve centier a zrážkovej dane z dividend, úrokov a poplatkov, ktoré centrá platia, a z príjmov, ktoré centrá poberajú z dôvodu uloženia peňazí, ako aj v oslobodení od registračnej dane z vkladov do základného imania a zvýšenia základného imania.

O žalobe

15 Komisia sa na podporu svojej žaloby opiera o štyri žalobné dôvody založené jednak na nedostatku právomoci Rady, zneužití právomoci a porušení pravidiel konania Radou, porušení Zmluvy a rôznych všeobecných zásad a, subsidiárne, na zjavne nesprávnom posúdení.

O prvom žalobnom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

16 V prvom žalobnom dôvode Komisia uvádza, že Rada nemala právomoc prijať napadnuté rozhodnutie.

17 V prvom rade sa domnieva, že ustanovenia Zmluvy a nariadenia č. 659/1999 dávajú právomoc prijať rozhodnutie, akým je napadnuté rozhodnutie, len jej samotnej. Rada má v tejto oblasti len právomoc výnimočnej povahy, ktorej výkon je predmetom doslovného výkladu, čo môže viesť k riziku vzniku kompetenčného sporu medzi

dvoma inštitúciami. Navyše Rada stratila v danom prípade svoju právomoc *ratione temporis*, pokiaľ došlo k splneniu podmienok preklúzie stanovených v článku 88 ods. 2 ES.

18 V druhom rade Komisia vysvetľuje, že napadnuté rozhodnutie smeruje k zachovaniu účinnosti daňového režimu, ktorého zlučiteľnosť so spoločným trhom vyvoláva pochybnosti, ktoré Komisia vyjadrila vo svojom liste z 23. apríla 2003, a že toto rozhodnutie sa nevzťahuje na schému novej pomoci alebo osobitné opatrenia, ale na pomoc, ktorá sa v zmysle Zmluvy považuje za existujúcu.

19 Rada tvrdí, že riešenie prijaté v rozsudku z 29. júna 2004, Komisia/Rada (C-110/02, Zb. s. I-6333), nie je možné použiť na tento prípad, pretože Rada schválila novú pomoc odlišnú od tej, ktorá bola Komisiou vyhlásená za nezlučiteľnú so spoločným trhom.

20 Na tieto účely Rada tvrdí, že autorizovaná pomoc vytvorená novými právnymi normami sa poskytuje úzkemu počtu podnikov, pričom všetky sú identifikovateľné. Ide o približne tridsať koordinačných centier, ktorým platnosť povolenia skončila v období od 17. februára 2003 do 31. decembra 2005. Navyše má toto rozhodnutie časovo obmedzený účinok, ktorý netrvá dlhšie ako do 31. decembra 2005. Táto pomoc je podľa Rady pre podniky menej výhodná ako predchádzajúca schéma pomoci.

21 Ďalej sa Rada domnieva, že napadnuté rozhodnutie nepovoľovalo Belgickému kráľovstvu zachovať schému pomoci vyhlásenú Komisiou za nezlučiteľnú so spoločným trhom, ale prijať nový právny akt.

22 S ohľadom na dobu, ktorá uplynula medzi predložením žiadosti podľa článku 88 ods. 2 ES Belgickým kráľovstvom a prijatím napadnutého rozhodnutia, Rada tvrdí, že list stáleho zástupcu tohto kráľovstva z 20. marca 2003 predstavoval len prípravný dokument určený na zjednodušenie prekladov, aby sa mohla začať diskusia o zamýšľaných opatreniach. Žiadosť Belgického kráľovstva jej teda bola predložená až 26. mája 2003.

Posúdenie Súdnym dvorom

23 Je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor v už citovanom rozsudku Komisia/Rada upresnil podmienky, za ktorých môže Rada prijať rozhodnutie povoľujúce štátnu pomoc, pokiaľ Komisia prijala rozhodnutie konštatujúce nezlučiteľnosť takejto pomoci so spoločným trhom.

24 V prvom rade Súdny dvor v bode 31 tohto rozsudku vyložil dosah článku 88 ods. 2 tretieho pododseku ES, keď dospel k záveru, že právomoc Rady je zjavne výnimočnej povahy. Z toho vyvodil, že pokiaľ nebola Rade dotknutým členským štátom podaná žiadna žiadosť podľa tohto ustanovenia predtým, než Komisia vyhlásila predmetnú pomoc za nezlučiteľnú so spoločným trhom, Rada už nie je oprávnená vykonávať výnimočnú právomoc, ktorá je jej zverená týmto ustanovením s cieľom vyhlásiť takúto pomoc za zlučiteľnú so spoločným trhom (rozsudok Komisia/Rada, už citovaný, bod 33).

25 Súdny dvor sa domnieva, že takýto výklad, ktorý umožňuje predísť tomu, aby tá istá štátna pomoc bola predmetom postupne prijatých protichodných rozhodnutí Komisie a Rady, prispieva k právnej istote (rozsudok Komisia/Rada, už citovaný, bod 35).

26 V druhom rade Súdny dvor skúmal, či z tohto nedostatku právomoci Rady vyplýva, že Rada nemá ani právomoc rozhodnúť o pomoci, ktorej predmetom je udelenie príjemcom nezákonnej pomoci, ktorá bola predtým rozhodnutím Komisie vyhlásená za nezlučiteľnú so spoločným trhom, sumy určenej na kompenzáciu náhrad, na ktoré sú zaviazaní jej príjemcovia na základe tohto rozhodnutia.

27 Súdny dvor zdôraznil, že podľa ustálenej judikatúry, ak sa pripustí, že členský štát môže poskytnúť príjemcom takejto protiprávnej pomoci novú pomoc zodpovedajúcu sume protiprávnej pomoci určenú na neutralizovanie účinku vrátenia skoršej protiprávnej pomoci, ktoré im bolo uložené predmetným rozhodnutím, zjavne by sa zmaril účinok rozhodnutí prijatých Komisiou podľa článkov 87 ES a 88 ES (rozsudok Komisia/Rada, už citovaný, bod 43).

28 Súdny dvor teda rozhodol, že Rada, ktorá nemôže brániť rozhodnutiu Komisie konštatujúcemu nezlučiteľnosť pomoci so spoločným trhom, tým, že vyhlási sama predmetnú pomoc za zlučiteľnú so spoločným trhom, nemôže ani zmariť účinnosť takéhoto rozhodnutia tým, že na základe článku 88 ods. 2 tretieho pododseku ES vyhlási za zlučiteľnú so spoločným trhom pomoc, ktorej účelom je kompenzovať príjemcom nedovolenú pomoc vyhlásenú za nezlučiteľnú so spoločným trhom, ktorú sú títo podľa predmetného rozhodnutia povinní vrátiť (rozsudok Komisia/Rada, už citovaný, body 44 a 45).

29 V zmysle tejto judikatúry je potrebné vyvodiť záver, že Rada nemohla platne prijať toto rozhodnutie.

30 V prvom rade je preukázané, že Belgické kráľovstvo sa obrátilo na Radu až po vydaní rozhodnutia 2003/757, ktoré vyhlásilo pomoc poskytnutú belgickým štátom koordinačným centrám za nezlučiteľnú so spoločným trhom.

31 V druhom rade je potrebné preskúmať, či pomoc definovaná v článku 1 napadnutého rozhodnutia a pomoc, ktorá je predmetom rozhodnutia 2003/757, sú identické.

32 V tomto ohľade zo spisových materiálov a najmä z nóty zaslanej Belgickým kráľovstvom Rade 6. marca 2003 vyplýva, že schéma pomoci, ktorú Rada označila za zlučiteľnú so spoločným trhom, a schéma pomoci, ktorá bola predmetom rozhodnutia 2003/757, sú identické.

33 Navyše nóta z 26. mája 2003, v ktorej stály zástupca Belgického kráľovstva pri Európskej únii definoval obsah pomoci, nenecháva žiadne pochybnosti o zhodnosti dotknutých opatrení.

34 Napadnuté rozhodnutie povoľuje opatrenia spočívajúce v použití rovnakých metód určenia zdaniteľných príjmov a splatnej dane v závislosti od počtu zamestnancov, ako sú metódy predpokladané daňovým režimom koordinačných centier. Rovnaké oslobodenia od výberu zrážkovej dane z hnuteľného majetku a nehnuteľností, ako aj od daní z vkladov do základného imania sú tiež obsiahnuté v týchto opatreniach.

35 V treťom rade je potrebné určiť účinky viažuce sa na napadnuté rozhodnutie. Stačí konštatovať, že zo samotného znenia odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že jeho predmetom bolo zmierniť účinky rozhodnutia 2003/757 v časti týkajúcej sa koordinačných centier, ktorým platnosť povolenia skončila v období od 17. februára 2003 do 31. decembra 2005.

36 Z tohto dôvodu bolo napadnuté rozhodnutie prijaté v rozpore s rozhodnutím 2003/757. Skutočnosť, že sa týka len úzkeho počtu podnikov a vzťahuje sa len na obmedzenú dobu, nemá žiaden vplyv na zistenie, že odporuje rozhodnutiu 2003/757, ktoré vo svojom článku 2 stanovuje, že odo dňa jeho oznámenia nemôže

byť výhoda predmetného režimu predĺžená obnovením platnosti povolení a že pokiaľ platnosť povolenia skončí pred 31. decembrom 2010, nemôže byť výhoda tohto režimu udelená, a to ani dočasne.

37 Z uvedeného vyplýva, že Rada nemohla platne prijať napadnuté rozhodnutie.

38 Z toho vyplýva, že prvý žalobný dôvod uvádzaný Komisiou v žalobe, založený na nedostatku právomoci Rady pre prijatie napadnutého rozhodnutia, je dôvodný a že napadnuté rozhodnutie musí byť následne zrušené.

O ostatných žalobných dôvodoch

39 Keďže prvému žalobnému dôvodu Komisie bolo vyhovené a napadnuté rozhodnutie musí byť z tohto dôvodu zrušené, nie je dôvod skúmať ďalšie žalobné dôvody uvádzané Komisiou na podporu svojej žaloby.

O trovách

40 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Radu na náhradu trov konania a Rada nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Rozhodnutie Rady 2003/531/ES zo 16. júla 2003 o poskytnutí pomoci belgickou vládou v prospech určitých koordinačných centier usadených v Belgicku sa ruší.**

2. **Rada Európskej únie je povinná nahradiť trovy konania.**

Podpisy